

Szakmai tájékoztató az Agro-ökológiai Program (AÖP) 2024-re vonatkozó szabályairól

1. Horizontális szabályok

A 15/2023. (IV. 19.) AM rendelet egyes gyakorlatait érintő módosításokat a 2023-as indulást követően gyűjtött tapasztalatok és gazdálkodói visszajelzések alapján végeztük el. A változtatások célja, hogy még inkább összhangba kerüljön az Agro-ökológiai Program (továbbiakban: AÖP) az aktuális mezőgazdasági kihívásokkal és a fenntartható gazdálkodás elveivel. Szeretnénk még átláthatóbbá tenni a program részleteit, még több választási lehetőséget biztosítani a gazdálkodóknak, így ezzel is segítve a könnyebb eligazodást és a hatékonyabb részvételt a programban.

Az ideai változások számos gyakorlatot érintenek, de az első és legfontosabb a **Gazdálkodási Napló** vezetésére vonatkozó változás. Ennek értelmében a gazdálkodóknak az Egységes kérelem rendelet szerinti **Adatszolgáltatásnak** kell majd eleget tenniük. E változtatásnak az a lényege, hogy a termelő valóban csak a legszükségesebb, az AÖP gyakorlatok szempontjából releváns adatokat mutassa be az Egységes Kérelem felületén – egyrészt a már jól ismert agrotechnikai műveletek keretében, másrészt egy újonnan létrehozott, egyszerűsített növényvédelmi kezelés kimutatáson keresztül. Ez utóbbit akár év végén, egyszerre is feltöltheti majd a termelő az EK felületre. Természetesen azok a termelők, akik bármilyen oknál fogva mégis a hagyományos gazdálkodási naplót, eGN-t (elektronikus gazdálkodási napló) vagy elektronikus permetezési naplót kötelesek vezetni, felhasználhatják azt az AÖP-ös adatszolgáltatás teljesítésére. Ez esetben ugyanúgy igaz, hogy az év végén az elektronikus adatszolgáltatásnak meg kell történnie: akár a szokásos módon a Nébih irányába történő adatfeltöltéssel – hiszen a Nébih hivatalból átadja az adatokat a Kincstárnak -, akár az EK felületen.

2. Az egyes AÖP gyakorlatokat érintő változások

2.1 Szántós gyakorlatok:

- **Talajtakarás szántóterületen:** A módosított rendelet tartalmazni fogja a gyakorlat teljesítéséhez szükséges fajlistát, amit tájékoztató jelleggel jelen tájékoztatóhoz is mellékelünk.
- **Nem termelő tájképi elemek és területek kijelölése szántóterületeken:** Ezek együttes arányának el kell érnie a kötelezettségalap 10%-át. Viszont mivel az Európai Bizottság 2024-re lehetővé tette a HMKÁ 8 alatti derogációt, így 2024-ben ennél az AÖP gyakorlatnál a parlagnak vagy a tájképi elemeknek elegendő a kötelezettségalap 1%-át elérni, s a fennmaradó 9% teljesíthető nitrogénmegkötő növényvel vagy ökológiai jelentőségű másodvetéssel is.
- **Táblaméret korlátozása szántóterületeken:** Ha két szomszédos táblán ugyanazon növényfaj vagy magkeverék vetése történik, a táblák elkülönítése érdekében az eddig elvárt legalább 3m széles elválasztó sáv **2m-re csökken**.
- **Karbamid műtrágya környezetbarát használata szántóterületeken:** A gyakorlat keretében a folyékony készítmény bedolgozás nélkül is kijuttatható, ha ureáz gátló készítményt alkalmaznak (pl. fejtrágyaként). A készítménylistát - a többi AÖP-ben alkalmazandó készítménylistákkal együtt - a KAP Nemzeti

Irányító Hatóság 2024.02.01-én a kap.gov.hu oldalon közzétett, az Agro-ökológiai Program egyes gyakorlatainak teljesítéséhez szükséges Nébih által engedélyezett szerlistákról szóló 2/2024. számú közleménye tartalmazza.

- **Mikrobiológiai készítmények alkalmazása szántóterületen:** A gyakorlat keretében bevezetünk egy egységes 50 méteres biztonsági sávot, amit az Egységes kérelem beadó felületén is látni lehet. A sáv területe nem haladhatja meg a gyakorlatba bevitt tábla területének 15%-át.
- **Forgatás nélküli talajművelés szántóterületeken:** ha a gyakorlatot a „Karbamid műtrágya környezetbarát használata szántóterületen” gyakorlattal együtt választja a gazdálkodó, az csak abban az esetben teljesíthető, ha a karbamidos gyakorlat keretében kijuttatott ureáz gátló készítménnyel kezelt folyékony halmazállapotú karbamid tartalmú műtrágyát, nem dolgozzák be a talajba.

2.2 Gyepes gyakorlatok:

Közös szabályok

- Amennyiben a gyep földhasználati kategóriákra vonatkozó gyakorlatban részt vevő tábla tartalmaz védett tájképi elemet, nem termelő tájképi elemet vagy egyéb tájképi elemet (a továbbiakban: tájképi elem), úgy a tájképi elem területén nem kell teljesíteni a választott gyakorlatot.
- Ha a területen a Natura 2000 kormányrendeletből vagy AKG-ban való részvételből fakadó földhasználati szabályokat is be kell tartani, akkor az AÖP gyakorlat teljesítését ennek figyelembevétel kell megítélni. Ez a gyakorlatban azt jelenti például, hogy amennyiben a gazdálkodó kaszálatlan sáv (Natura2000 területen) vagy kaszálatlan terület (AKG keretében) hagyására kötelezett, abban az esetben a kaszálatlan sáv vagy terület meghagyása mellett is teljesítettnek tekintendő a gyakorlat.

„Pásztoroló, illetve szakaszos legeltetés”:

- A gyakorlat teljesítésébe bevont táblák mindegyikének legeltetéses hasznosításának kell lennie a tárgyévben, valamint területének legfeljebb 30 százalékát foglalhatja el nem termelő vagy egyéb tájképi elem. A gyakorlat teljesítése során fő szabály szerint a tájképi elemeken való legeltetés tilos. Mivel a gyakorlat nem az üzemméret teljes területére vonatkozik, hanem a gyakorlat teljesítésébe bevont gyepterület 50%-ára, ezért elkerülendő, hogy olyan táblákon történjen a legeltetés, amelyeken nagy arányban tájképi elemek találhatóak. A cél az, hogy azokon a táblákon folyjon a legeltetés, amelyek nem, vagy legfeljebb 30%-ban tartalmaznak tájképi elemet.
- A pásztoroló vagy szakaszos legeltetésre irányuló gyakorlatban figyelembe vehető a lófélék, juh, kecske mellett a bivaly is.
- A gyakorlatban figyelembe vehető a tejelő szarvasmarha is. Viszont amennyiben a mezőgazdasági termelő részt vesz a tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatási intézkedésben, úgy az intézkedésben támogatható szarvasmarha fajták egyedei az AÖP-ben nem vehetők figyelembe a legeltethető állatállomány megállapítása során.

„Kizárólag alternáló kasza használata” gyakorlat elnevezése megváltozik a **„Kizárólag alternáló kasza vagy hátsó felfüggesztésű, illetve vontatott, szársértő nélküli kasza használata egyéb gyepen”,** és **„Kizárólag alternáló kasza vagy hátsó felfüggesztésű, illetve vontatott, szársértő nélküli kasza használata Natura 2000 gyepen”** elnevezésű

gyakorlatokra, melyek értelmében a kaszálást, vagy alternáló kaszával vagy hátsó felfüggesztésű, illetve vontatott kasza használatával valósíthatja meg a gazdálkodó. A gyakorlat során csak olyan kasza használható, amelyen nincs szársértő berendezés. Ha a kasza gyárilag szársértő berendezéssel van ellátva, azt a kaszálás, valamint a georeferált fénykép elkészítésének idejére le kell szerelni.

A gyepes gyakorlatok kibővülnek az „**Őshonos haszonállatokkal történő legeltetés**” 1 pontos gyakorlattal és a „**Kaszálás során legalább 10 cm-es tarlómagasság meghagyása**” 1 pontos gyakorlattal.

„**Őshonos haszonállatokkal történő legeltetés**” gyakorlatról bővebben: A gyakorlat eltér a „pásztoroló, illetve szakaszos legeltetés” gyakorlattól. A gyakorlatba bevont gyepterületre vonatkozóan, hektáronként legalább 0,2 és legfeljebb 1,4 állategység őshonos legeltethető állomány megléte szükséges a legeltetési időszakban. A gyakorlat teljesítéséhez nem feltétel a pásztoroló, illetve a szakaszos legeltetés alkalmazása.

A legeltethető őshonos állatfajok listáját a rendelet ide tartozó melléklete fogja tartalmazni, amit tájékoztató jelleggel jelen tájékoztatóhoz is mellékelünk.

„**Kaszálás során legalább 10 cm-es tarlómagasság meghagyása**” gyakorlatról bővebben: A gyakorlat keretében a gyep évi legalább egyszeri kaszálásának meg kell valósulnia úgy, hogy minden kaszálás során legalább 10 cm-es tarlót kell hagyni. A gyakorlatot a Natura 2000 gyep és egyéb gyep földhasználati kategóriában is választhatja a gazdálkodó. Az Egységes kérelem felületen, mint agrotechnikai művelet, be kell jelenteni a kaszálás/kaszálások tervezett időpontját és azok elvégzésének dátumát. A kaszálás elvégzéséről a gazdálkodónak a mobilGazda alkalmazás segítségével georeferált fényképet kell készítenie a kaszált területről és tarlómagasságról. Fontos kiemelni, hogy az AÖP ezen új gyakorlata „Az extenzív gyepek legalább évi egyszeri kaszálása” gyakorlattal együtt nem választható.

„**Extenzív gyepek legalább évi egyszeri kaszálása**” gyakorlat kiegészül a kaszálás időpontjának meghatározásával, melyet tárgyév május 1. és szeptember 30. közötti időszakban kell megvalósítani.

2.3 Állandó kultúrákat érintő gyakorlatok:

Az **ültetvény** elnevezés **állandó kultúra** elnevezésre változik. Továbbá megkülönböztetünk „különleges állandó kultúrákat” és „egyéb állandó kultúrákat”.

Különleges állandó kultúrának minősül: rövid vágásfordulójú sarjzattatásos energetikai ültetvények (nyár, fűz, kőris, éger, juhar fajok), vagy a mezőgazdasági területeken EMOGA vagy EMVA forrásból létesített ipari faültetvények, valamint az energianád, olasz nád- és szilfiumfajok.

Egyéb állandó kultúrának minősül minden további, hagyományos értelemben vett állandó kultúra, ültetvény (szőlő, gyümölcs, stb.).

„**Méhekre veszélyes szerek használati tilalma állandó kultúrában**”: Ez a gyakorlat nem választható szőlőalany törzsültetvény, szőlőoltvány iskola és gyümölcsfa-iskola hasznosítási kódú kultúra esetén. E korlátozásra a támogatási rendszertől függetlenül létező, hatósági növényegészségügyi szabályok miatt van szükség (kötelező védekezés bizonyos károsítók ellen).

„Biológiai ágens alkalmazása ültetvényekben” gyakorlat **„Biológiai ágens vagy feromonos légtértelítési eszköz alkalmazása egyéb állandó kultúrában”** elnevezésű gyakorlatra változik, melynek értelmében alkalmazható lesz feromonos légtértelítési eszköz is.

„Mikrobiológiai készítmények alkalmazása egyéb állandó kultúrában” és **„Talaj-és növénykondicionáló szerek, nitrogénmegkötő készítmények alkalmazása szántóterületen”**: A gyakorlat keretében bevezetésre kerül az álló-és folyóvizek partjától számított, egységes 50 méteres biztonsági sáv, amit kezeletlenül kell hagyni. A gazdálkodók a könnyebb gyakorlatválasztás érdekében az Egységes kérelem beadó felületén is láthatják a biztonsági sávot, aminek a területe nem haladhatja meg a gyakorlatba bevitt tábla területének 15%-át. Ha mégis meghaladja, akkor a beadófelület is figyelmeztetni fogja a gazdálkodót, hogy az ilyen tábla nem vehető figyelembe a gyakorlat teljesítésénél. Ha az utólagos ellenőrzés keretében kerül megállapításra, hogy ez a biztonsági sáv nagyobb, mint a tábla területének 15%, akkor a gyakorlatot az adott táblán nem teljesítettnek kell tekinteni.

„12% alatti lejtésű területeken az állandó kultúrák talajtakarása mulcsozással, egyéves sorköztakaró növények termesztésével” és az **„Állandó kultúrák talajtakarása évelő kultúrák fenntartásával vagy gyepesítéssel”** gyakorlatok nem választhatók szőlőalany törzsültetvény, szőlőoltvány iskola és gyümölcsfa-iskola hasznosítási kódú kultúra esetén. Ugyanis a hatósági növényegészségügyi szabályozások olyan kötelező növényvédelmi kezeléseket írnak elő, melyek nem összeegyeztethetőek a gyakorlatokkal.

- A 12% alatti lejtésű területeken az állandó kultúrák talajtakarása mulcsozással, egyéves sorköztakaró növények termesztésével elnevezésű gyakorlat teljesítéséhez elfogadható egyéves sorköztakaró növényekről is lista készült.
- Az Állandó kultúrák talajtakarása évelő kultúrák fenntartásával vagy gyepesítéssel gyakorlat kapcsán meghatározásra került, hogy sorköztakaró évelő kultúra kizárólag olyan évelő lágyszárú szántóföldi növény lehet, amely szántóföldi hasznosításuként megjelölhető az egységes kérelemben, vagy olyan keverék lehet, amelynek minden komponense a kapcsolódó sorköztakaró növények listáján szerepel.

A fenti sorköztakaró növénylistákat tájékoztató jelleggel jelen tájékoztatóhoz is mellékeljük.

„Karbamid műtrágya környezetbarát használata egyéb állandó kultúrában”: A gyakorlat keretében a folyékony készítmény bedolgozás nélkül is kijuttatható, ha ureáz gátló készítményt alkalmaznak. A készítmények listáját a KAP Nemzeti Irányító Hatóság által 2024.02.01-én a kap.gov.hu oldalon közzétett, az Agro-ökológiai Program egyes gyakorlatainak teljesítéséhez szükséges Nébih által engedélyezett szerlistákról szóló 2/2024. számú közlemény tartalmazza.

Ezúton kérjük, hogy mindenki a frissített rendelkezéseknek megfelelően válassza ki a számára legmegfelelőbb és teljesíthető gyakorlatokat.

Bízunk benne, hogy az új szabályozás hozzájárul a fenntarthatóbb és környezetbarát mezőgazdasági gyakorlatok elterjedéséhez.

1. sz. melléklet: A gyakorlat1 teljesítéséhez alkalmazható talajtakaró növények listája

	Növény neve
1.	Őszi búza
2.	Tavaszi búza
3.	Őszi durumbúza
4.	Tavaszi durumbúza
5.	Őszi tönkölybúza
6.	Tavaszi tönkölybúza
7.	Őszi novum búza
8.	Tavaszi novum búza
9.	Őszi tönke búza
10.	Tavaszi tönke búza
11.	Őszi alakor búza
12.	Tavaszi alakor búza
13.	Rozs
14.	Évelő rozs
15.	Őszi árpa
16.	Tavaszi árpa
17.	Tavaszi zab
18.	Őszi zab
19.	Tavaszi tritikálé
20.	Őszi tritikálé
21.	Pohánka (Hajdina)

22.	Mohar
23.	Fekete zab (homoki zab)
24.	Őszi takarmányborsó
25.	Őszi zöldborsó
26.	Lóbab (Disznóbab)
27.	Fehérvirágú édes csillagfürt
28.	Fehérvirágú édes csillagfürt (takarmány célra)
29.	Fehérvirágú édes csillagfürt (zöldtrágyázásra)
30.	Sárgavirágú édes csillagfürt
31.	Sárgavirágú édes csillagfürt (takarmány célra)
32.	Sárgavirágú édes csillagfürt (zöldtrágyázásra)
33.	Kékvirágú édes csillagfürt
34.	Kékvirágú édes csillagfürt (takarmány célra)
35.	Kékvirágú édes csillagfürt (zöldtrágyázásra)
36.	Takarmánybükköny (Tavaszi bükköny)
37.	Szöszösbükköny
38.	Pannonbükköny
39.	Szegletes lednek
40.	Őszi káposztarepce
41.	Fehér mustár
42.	Mák (őszi)
43.	Olajretek
44.	Négermag
45.	Őszi fokhagyma

46.	Őszi vöröshagyma
47.	Lucerna
48.	Lucerna erjesztett takarmány
49.	Lucerna zöldtakarmány
50.	Komlós lucerna
51.	Sárkerep lucerna
52.	Tarkavirágú lucerna
53.	Vöröshere
54.	Bíborhere
55.	Fehérhere
56.	Korshere (svédhere)
57.	Perzsahere (fonákhere)
58.	Alexandriai here
59.	Lódi lóhere
60.	Sárgavirágú somkóró (orvosi somkóró)
61.	Fehérvirágú somkóró
62.	Takarmánybaltacim
63.	Szarvaskerep
64.	Nyúlszapuka
65.	Szeradella
66.	Koronás baltavirág
67.	Réparepce
68.	Tifon
69.	Tarlórépa

70.	Takarmányrépa
71.	Csicsóka
72.	Murokrépa
73.	Tarka koronafürt
74.	Görög széna
75.	Keleti kecskeruta
76.	Mézontófű (Facélia)
77.	Füves lucerna
78.	Füves here
79.	Takarmánymályva
80.	Lósóska
81.	Füves mezsgye
82.	Ebtippán
83.	Óriás tippán
84.	Fehér tippán
85.	Cérnatippán
86.	Francia perje
87.	Csenkeszperje
88.	Olasz perje (szálkás perje)
89.	Angol perje
90.	Hibrid perje
91.	Ligeti perje
92.	Réti perje
93.	Mocsári perje

94.	Sovány perje
95.	Magyar rozsnok
96.	Zöld Pántlikafű
97.	Csomós ebír
98.	Nádképű csenkesz
99.	Juhcsenkesz
100.	Réti csenkesz
101.	Vörös csenkesz
102.	Veresnadrág csenkesz
103.	Gumós komócsin
104.	Réti komócsin
105.	Sziki kender
106.	Abesszin (etiópai) mustár
107.	Meliorációs retek

2 sz. melléklet: Legeltethető őshonos állatfajták

	A	B
1.	Faj	Fajta
2.	Szarvasmarha	magyar szürke szarvasmarha
3.		magyartarka
4.		kárpáti borzderes
5.	Bivaly	magyar házibivaly
6.	Ló	gidrán
7.		hucul

8.		kisbéri félvér
9.		lipicai
10.		furioso-north star
11.		nóniusz
12.		magyar hidegvérű
13.		shagya arab
14.		muraközi
15.		akhal teke
16.	Szamár	magyar parlagi szamár
17.		hortobágyi (magyar) racka
18.		gyimesi racka
19.		tejelő cigája
20.	Juh	cigája
21.		cikta
22.		magyar merinó
23.	Kecske	magyar parlagi kecske

3. sz. melléklet: Egyéves sorköztakaró növények listája

1.	Őszi búza
2.	Tavaszi búza
3.	Őszi durumbúza
4.	Tavaszi durumbúza
5.	Őszi tönkölybúza
6.	Tavaszi tönkölybúza
7.	Őszi novum búza

8.	Tavaszi novum búza
9.	Őszi tönke búza
10.	Tavaszi tönke búza
11.	Őszi alakor búza
12.	Tavaszi alakor búza
13.	Rozs
14.	Őszi árpa
15.	Tavaszi árpa
16.	Tavaszi zab
17.	Őszi zab
18.	Tavaszi tritikálé
19.	Őszi tritikálé
20.	Cukorborsó
21.	Mezei borsó
22.	Őszi takarmányborsó
23.	Őszi zöldborsó
24.	Szárazborsó (Sárgaborsó)
25.	Tavaszi takarmányborsó
26.	Tavaszi zöldborsó
27.	Lóbab (Disznóbab)
28.	Futóbab
29.	Szárazbab
30.	Zöldbab
31.	Homoki bab (tehénborsó)
32.	Fehérvirágú édes csillagfürt
33.	Fehérvirágú édes csillagfürt (takarmány célra)

34.	Fehérvirágú édes csillagfürt (zöldtrágyázásra)
35.	Sárgavirágú édes csillagfürt
36.	Sárgavirágú édes csillagfürt (takarmány célra)
37.	Sárgavirágú édes csillagfürt (zöldtrágyázásra)
38.	Kékvirágú édes csillagfürt
39.	Kékvirágú édes csillagfürt (takarmány célra)
40.	Kékvirágú édes csillagfürt (zöldtrágyázásra)
41.	Lencse
42.	Takarmánybükköny (Tavaszi bükköny)
43.	Csicseriborsó
44.	Szegletes lednek
45.	Őszi káposztarepce
46.	Tavaszi káposztarepce
47.	Fehér mustár
48.	Fekete mustár
49.	Retek
50.	Olajreték
51.	Takarmányreték
52.	Vadrepce
53.	Gomborka (magvas)
54.	Karfiol
55.	Brokkoli
56.	Bimbóskel
57.	Fejes káposzta
58.	Kelkáposzta
59.	Vöröskáposzta

60.	Takarmánykáposzta
61.	Karalábé
62.	Kínai kel
63.	Zsázsa
64.	Torma
65.	Borsmustár (rukkola)
66.	Réparepce
67.	Tifon
68.	Tarlórépa
69.	Digitalis
70.	Fűszerkömény
71.	Lestyán
72.	Keverék kultúra
73.	Abesszin (etiópai) mustár
74.	Meliorációs retek
75.	Muskotály zsálya
76.	Terjőke kígyószisz

4. sz. melléklet: Sorköztakaró évelő növények listája

1.	Angol perje
2.	Articsóka
3.	Cérnatippan
4.	Csicsóka
5.	Csomós ebír
6.	Édeskömény (közönséges)
7.	Évelő roz

8.	Fehér tippán
9.	Fehérhere
10.	Fehérvirágú somkóró
11.	Földieper (szamáca)
12.	Francia perje
13.	Fűszer (édes) édeskömény vagy római édeskömény
14.	Keleti kecskeruta
15.	Keverék kultúra
16.	Komló
17.	Komlós lucerna
18.	Korcshere (svédhere)
19.	Koronás baltavirág
20.	Ligeti perje
21.	Lódi lóhere
22.	Lucerna
23.	Lucerna erjesztett takarmány
24.	Lucerna zöldtakarmány
25.	Méhlegelő
26.	Mogyorós lednek
27.	Nádképű csenkesz
28.	Nyúlszapuka
29.	Olasz édeskömény vagy gumós édeskömény
30.	Pannonbükköny
31.	Réti csenkesz
32.	Réti komócsin
33.	Réti perje

34.	Sárgavirágú somkóró (orvosi somkóró)
35.	Sárkerep lucerna
36.	Sóska
37.	Spanyol Articsóka
38.	Szarvaskerep
39.	Szeradella
40.	Szöszösbükköny
41.	Takarmánybaltacim
42.	Tarka koronafürt
43.	Tarkavirágú lucerna
44.	Vörös csenkesz
45.	Vöröshere
46.	Zöld Pántlikafű
47.	Zöldugar kultúra